

INFORMACIÓ PER A PACIENTS AMB TUMORS DEL SISTEMA NERVIÓS CENTRAL

El sistema nerviós central (SNC) està format per l'encèfal (cervell, tronc encefàlic i cervellet), la medul·la espinal i els nervis parells cranials. S'encarrega de processar la informació i coordinar les funcions de l'organisme. Els tumors del SNC són neoplàsies que s'originen en les cèl·lules que formen aquests teixits. Són tumors poc freqüents i de tipus diversos en funció de les cèl·lules que els originen. El pronòstic depèn del tipus, la localització i el grau tumoral.

1. Què és la radioteràpia?

És un tractament local que utilitza radiacions ionitzants per danyar l'ADN de les cèl·lules canceroses, amb l'objectiu d'evitar que es divideixin i afavorir la seva destrucció. Actua exclusivament sobre la zona que es tracta i es pot utilitzar com a únic tractament o bé de forma post quirúrgica. A més, es pot combinar amb quimioteràpia.

2. Per què es recomana aquest tractament?

Es recomana com a opció exclusiva (amb o sense quimioteràpia) en casos en que els tumors no siguin quirúrgics, o bé com a tractament complementari per tumors d'alta agressivitat o en casos en que no s'aconsegueixi eliminar tota la malaltia mitjançant cirurgia. També es pot fer servir com a maneig pal·liatiu en tumors simptomàtics.

3. Tipus de radioteràpia

- **3DCRT (tridimensional conformal radiotherapy):** Radioteràpia externa conformada tridimensional.
- **IMRT (intensity modulated radiotherapy):** Radioteràpia externa amb modulació de la intensitat del feix.
- **VMAT (volumetric modulated arch therapy):** Radioteràpia externa volumètrica o arcteràpia.
- **FSRT (fractionated stereotactic radiotherapy):** Radioteràpia externa d'alta precisió que permet administrar dosis altes en poques fraccions. Al sistema nerviós es reserva per metàstasis cerebrals i tumors petits amb indicacions limitades.

4. Procediment del tractament

Es realitza una planificació prèvia amb TC amb contrast iodat per establir la posició de tractament i determinar amb precisió l'àrea a irradiar. Durant la realització d'aquest TC, es realitza també una màscara d'immobilització per garantir la reproductibilitat del tractament durant les sessions de radioteràpia.

El tractament s'iniciarà després de la planificació en un temps variable depenent de les característiques de la malaltia.

Cada sessió de radioteràpia dura uns minuts i se'n fa una al dia (els dies laborables) fins a completar el tractament indicat. Les sessions son indolores i es fan en posició estirada amb la màscara d'immobilització posada. El numero de sessions és variable en funció de la patologia, podent variar entre 3-30 sessions.

5. Efectes secundaris

Aguts:

Freqüents:

- Cansament moderat
- Caiguda del cabell a la zona de irradiació
- Irritació cutània, vermellor, picor, descamació de la pell
- Sensació d'embotiment/boira mental, mal de cap, sensació de pressió al cap

Menys freqüents:

- Nàusees, vòmits.
- Canvis visuals/auditius
- Crisis epilèptiques
- Sagnat intracranial

Complicacions cròniques:

- Efectes neurològics (*): Problemes de memòria o concentració, canvis en l'estat d'ànim o comportament, focalitats neurològiques/empitjorament de focalitats existents, alteracions de la visió i la oïda.
- Problemes hormonals (en casos d'afectació de la hipòfisi per la radioteràpia)
- Necrosi per radiació
- Mielitis per radiació (en tumors medul·lars)

(*) El sistema nerviós central és un sistema altament complex en el que les cada part té funcions diferents. Per això, els possibles efectes de la radioteràpia depenen de la zona que es tracti.

6. Recomanacions durant el tractament

No cal cap preparació especial per venir a les sessions de radioteràpia. Es recomana la hidratació cutània en zones d'alopecía o en cicatrius quirúrgiques al camp de tractament que estiguin ben tancades. No exposar-se al sol. Beure líquids, descansar si hi ha fatiga i seguir una alimentació equilibrada. Informar l'equip mèdic de qualsevol molèstia o dubte.

7. Seguiment i consultes

Es realitzen visites de control durant i després del tractament per revisar la pell, l'evolució del tractament i els possibles efectes secundaris. El seguiment a llarg termini és essencial per vigilar recidives o complicacions tardanes.